Lietas Nr. C15145515
Lietas arhīva Nr. C-1455-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā, 2015. gada 15. aprīlī

Jelgavas tiesa: tiesnese K. Zaura,
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu.

Aprakstošā daļa

2015. gada 23. janvārī prasītāja /pers. A/ (turpmāk arī Prasītāja) cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret atbildētāju /pers. B/ (turpmāk arī Atbildētājs) par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, kurā lūdz tiesu palielināt uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no Atbildētāja Prasītājas labā nepilngadīgā bērna /pers. C/ audzināšanai un uzturēšanai uzturlīdzekļus 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās mēneša darba algas, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai; noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Prasības pieteikums motivēts ar to, ka Prasītājas un Atbildētāja laulībā ir dzimis dēls /pers. C/. Ar Jelgavas tiesas 2000. gada 8. jūnija lēmumu apstiprināts izlīgums, saskaņā, ar kuru puses vienojās, ka Atbildētājs maksās Prasītājai uzturlīdzekļus dēla uzturam 35 Ls (49,80 EUR) apmērā ik mēnesi līdz dēla pilngadībai. Paskaidro, ka minētos uzturlīdzekļus Atbildētājs nemaksā un tā kā uzturlīdzekļu apmērs neatbilst valstī noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram, vēlas pārskatīt un palielināt uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177. pantu, 179. panta ceturto daļu, 203. panta ceturto daļu

Tā kā maksājumu kopsumma prasības iesniegšanas dienā nepārsniedz 2 100 *euro*, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{19} panta otro daļu, ierosināta lieta par maza apmēra prasību.

Atbildētājam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} un 250.$^{2\,2}$ panta prasībām, nosūtīts prasības pieteikums, izskaidrotas tiesības lūgt lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī citas procesuālās tiesības, noteikts termiņš rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai (lietas 10. lapa).

2015. gada 24. februārī Atbildētājs iesniedzis lietā paskaidrojumu, kurā norāda, ka prasību atzīst pilnā apmērā, citus lūgumus nav pieteicis (lietas 11.-12. lapa).

Ievērojot to, ka puses nelūdza lietas izskatīšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lieta tiek izskatīta rakstveida procesā. Pusēm ir savlaicīgi paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā (lietas 15.-16. lapa.).

Motīvu daļa

Novērtējot prasības pieteikumā norādītos apstākļus un Atbildētāja paskaidrojumu kopsakarā ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

Tā kā Atbildētājs prasību ir atzinis pilnībā, tad, saskaņā ar Civilprocesa likuma 193. panta piekto daļu, papildus motivācija prasības pilnīgai apmierināšanai nav nepieciešama un tiesa spriedumu motīvu daļā iekļauj tikai norādi uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem tiesa vadījusies.

Ar lietā iesniegto dzimšanas apliecības kopiju apstiprinās, ka Prasītāja un Atbildētājs ir 1997. gada 10. decembrī dzimušā /pers. C/ vecāki (lietas 7. lapa).

Civillikuma 177. panta pirmā, otrā, trešā un ceturtā daļa nosaka, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 198. panta 4. punkts nosaka, ka aizgādība izbeidzas, kad bērns sasniedzis pilngadību.

Civillikuma 179. panta pirmajā un otrajā daļā noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Savukārt Civillikuma 179. panta piektajā daļā noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi) 2.2. punktu katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt katram savam bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai minimālos uzturlīdzekļus – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Prasības celšanas un lietas izskatīšanas laikā valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga, saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 27. augusta noteikumu Nr. 665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2. punktu, ir 360 EUR.

Tiesa uzskata, ka nepilngadīgā /pers. C/ uzturam ir piedzenami uzturlīdzekļi Ministru kabineta noteikumu 2.2. punktā noteiktajā

apmērā, proti, 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ievērojot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007. gada 29. augusta spriedumā (lieta Nr. SKC-556) sniegto tulkojumu Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam un Civilprocesa likuma 1. pantam savstarpējā saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, kur Senāts atzīst, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā, tiesa atzīst, ka no Atbildētāja uzturlīdzekļi 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ir piedzenami, sākot no prasības celšanas brīža tiesā, t.i., no 2015. gada 23. janvāra, līdz bērna – /pers. C/ pilngadībai.

Civilprocesa likuma 203. panta ceturtā daļa nosaka, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti uzturlīdzekļi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Civilprocesa likuma 42. panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai daļai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji – prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 35. panta pirmās daļas 6. punktam prasības summa prasībās par maksājumu palielināšanu ir summa par kādu palielina maksājumus, bet ne vairāk kā pa vienu gadu.

Līdz ar to valsts nodeva prasībā par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu tiek aprēķināta no prasības summas 698,40 EUR (108 EUR (30% no minimālās mēneša darba algas 360 EUR) – 49,80 EUR (ar Jelgavas tiesas 2004. gada 8. decembra lēmumu apstiprinātie uzturlīdzekļi) = 58,20 EUR x 12 mēneši = 698,40 EUR).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu par šādu naudas summā novērtējamu prasību ir maksājama valsts nodeva 104,76 EUR apmērā (15% no 698,40 EUR), kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu ir piedzenama no Atbildētāja valsts labā.

Tāpat no Atbildētāja valsts labā ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,28 EUR apmērā (lietas 1., 2. lapa).

Tiesa izskaidro, ka valsts nodeva 104,76 EUR maksājama Valsts kasē, NMR. 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, kods 0539.

Tāpat tiesa izskaidro, ka ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 6,28 EUR maksājami veicami: ekonomiskās klasifikācijas kods - 21499, saņēmējs Tiesu administrācija, Mūkusalas iela 41b, Rīga, NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģ. Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konts LV51TREL2190458019000.

Civilprocesa likuma 205. panta pirmās daļas 1. punkts nosaka, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties ir izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam.

Prasītāja prasības pieteikumā izteikusi lūgumu noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Tiesa atzīst, ka pēc Prasītājas lūguma, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 205. panta pirmās daļas 1. punktu, nosakāms, ka tiesas spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, Atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8. un 97. pantu, tiesa

nosprieda

prasību par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu un piedziņu apmierināt pilnīgi.

Palielināt ar Jelgavas tiesas 2000. gada 8. jūnija lēmumu noteikto uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 30 % (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, katru mēnesi, sākot ar 2015. gada 23. janvāra līdz /pers. C/ pilngadībai.

A r 2015. gada 23. janvāri pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu pēc izpildu raksta, kas izdots pamatojoties uz Jelgavas tiesas 2000. gada 8. jūnija lēmumu civillietā Nr. 2-1768.

Noteikt, ka tiesas spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 104,76 EUR (viens simts četri *euro*, 76 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,28 EUR (seši *euro* 28 centi).

Noteikt /pers. B/ termiņu labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu - 10 (demit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas-, uzliekot par pienākumu iesniegt Jelgavas tiesā pierādījumus par tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2015. gada 15. aprīļa - Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Jelgavas tiesā.

Tiesnese K. Zaura